

УДК 338. 436

ІННОВАЦІЇ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АПК

Березін О.В., доктор економічних наук, професор

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Проблеми інноваційного розвитку підприємств АПК в економічній літературі розглянуті недостатньо розглянуті недостатньо.

Нами зроблено спробу дослідити ролі інноваційних процесів у формуванні ефективного розвитку підприємств АПК.

В умовах посилення конкуренції, формування зовнішніх і внутрішніх передумов ефективного розвитку економіки і суспільства України, де підприємства АПК не є винятком, має базуватися на запровадженні інновацій, незалежно від форми власності суб'єктів господарювання.

Наголосимо, що до ключових викликів, які зумовлюють необхідність стратегічних змін національної концепції інноваційного розвитку, належать [1]: глобалізація національних економік, у тому числі і української; безальтернативність стійкого економічного розвитку національного господарства; прискорення темпів науково-технічного, у тому числі технологічного прогресу; спад демографічної активності; посилення процесів міграції населення між країнами.

Отже, ефективність функціонування підприємства у глобалізованій економіці залежить від його конкурентних переваг, реалізації власної політики високої інноваційного розвитку, що повною мірою стосується і підприємств АПК [2].

Негативні тенденції, серед яких зростаюча залежність національної економіки України від зовнішніх чинників, обмеженість і удорожчання енергетичних ресурсів, необхідність ресурсоощадного раціонального використання сировинної бази і трудових ресурсів, погіршення екологічного стану, забруднення довкілля, посилення деградації земель, зростання техногенних загроз, варто розглядати як складові мотиваційного механізму

щодо реалізації інновацій з метою забезпечення ефективності використання накопиченого потенціалу. У сукупності із природно-кліматичними змінами і іншими загрозами, вони суттєво впливають на обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення ефективного стійкого економічного розвитку підприємств АПК. За нашим переконанням, ефективність таких управлінських рішень має базуватися на інноваційних підходах.

Підприємства АПК, для забезпечення ефективності функціонування, мають розгорнути масштабну інноваційну діяльність, відчутти баланс ринкових і регуляторних важелів впливу держави на інноваційний розвиток. Для цього необхідно реалізувати наступні заходи [3]: адаптація інноваційної системи України до умов глобалізації та формування конкурентоспроможності підприємств АПК; забезпечення спрямованості інновацій на задоволення попиту споживачів; формування мотиваційних механізмів для продукування інновацій, розширення інноваційної активності підприємств АПК; реалізація системного підходу в управлінні інноваційним розвитком підприємств АПК на тлі інформатизації суспільства.

Ефективність інноваційної політики підприємств АПК України на споживчому ринку має визначатися обсягами залучених інвестицій, спрямованих на розвиток власної господарської діяльності, підвищенням зацікавленості аналогічних підприємств Європи і світу до співпраці з українськими підприємствами.

Важливим завданням інноваційної політики підприємств АПК є зменшення залежності України від імпорту сільськогосподарської продукції і сировини.

В Україні процес інноваційної діяльності зорієнтований на продукування нових знань і технологій переважно незалежно від врахування попиту споживачів, що визначає значною мірою низький рівень комерціалізації результатів наукових досліджень [4].

Гальмом в інноваційному розвитку економіки та суспільства у цілому, яке нівелює зусилля, що прикладаються для цього в окремих інноваційно

активних підприємствах, залишає невикористаним накопичений потенціал суб'єктів ринку. Отже, потрібним є ініціювання процесу широкого впровадження інноваційних програм розвитку для підприємств різних галузей національної економіки, де підприємства АПК не є винятком.

Важливим для підприємств АПК є формування ефективних організаційно-економічних відносин між владою, усіма учасниками національної інноваційної системи і суспільством.

Вважаємо необхідним створення системи моніторингу динаміки інноваційного розвитку підприємств АПК у царині інформатизації варто забезпечити активне використання можливостей інформаційних технологій і електронних засобів комунікацій в інтересах інноваційного розвитку суб'єктів ринку.

Список використаних джерел

1. Пасека С. Р. Модели государственного регулирования инновационного развития национальной экономики Украины / С. Р. Пасека, А. С. Гуменюк // Известия Гомельского государственного университета им. Ф. Скорины. – 2014. – № 2. – С. 188-193.
2. Манн Р. В. Стержень инноваций. Предпосылки и особенности формирования инновационных кластеров в экономике Украины / Р. В. Манн // Креативная экономика. – 2014. – № 1. – С. 105-114.
3. Заровна К.М. Семантичний аналіз сутності економічної стійкості підприємства / К.М. Заровна // Вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. – 2014. – Т. 19. – Вип. 2/3. – С. 119-123.
4. Ситникова И. С. Экспресс-оценка ноу-хау при организации малых инновационных предприятий / И. С. Ситникова // Патенты и лицензии. Интеллектуальные права. – 2014. – № 7. – С. 39-42.